

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.7.75>

Тимур Лоскутов,

докт. юрид. наук, доцент,

професор кафедри кримінально-правових дисциплін та судових експертиз

Донецького юридичного інституту Міністерства внутрішніх справ України

АКТУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИХ ОСНОВ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ (РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ КРЕТ ГАЛИНИ РОМАНІВНИ «МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ»)¹

Представлена на рецензування монографія присвячена комплексному дослідженню теоретичних і практичних аспектів міжнародних стандартів доказування у кримінальному процесі України, яке здійснено на основі положень міжнародно-правових актів і вітчизняного кримінального процесуального законодавства, правозастосовної практики Європейського суду з прав людини та національних судів, доктринальних підходів до вдосконалення доказової діяльності у кримінальному провадженні.

Структура монографічного дослідження зумовлюється темою та поставленими автором завданнями. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів та висновків. Автором послідовно й аргументовано розкриваються теоретико-методологічні основи дослідження міжнародних стандартів доказування у кримінальному процесі, окреслюються теоретико-правові основи визначення їхньої правової природи й системи, характеризується стан нормативного закріплення та практичного застосування міжнародних стандартів формування достатньої сукупності належних, допустимих і достовірних доказів та міжнародних стандартів формування рівня переконання, необхідного для прийняття відповідного процесуального рішення. Незважаючи на складність наукової проблеми, Г.Р. Крет загалом вдалося успішно її вирішити.

Одержані в результаті проведеного наукового дослідження висновки та пропозиції стосовно міжнародних стандартів доказування у кримінальному процесі України є обґрунтованими й достовірними. Для аргументації власних наукових позицій автором використано зарубіжні та вітчизняні джерела щодо міжнародних стандартів доказування у кримінальному провадженні.

Зупиняючись на позитивних сторонах наукового дослідження Г.Р. Крет, необхідно зазначити, що автор ґрунтовно опрацював міжнародні стандарти формування достатньої сукупності належних, допустимих і достовірних доказів, їх нормативне закріплення та застосування у кримінальному процесі України (с. 169–348).

З позитивного боку варто охарактеризувати також визначення стандартів доказування як системи закріплених у нормах кримінального процесуального закону та сформованих у практиці Верховного Суду правил, які забезпечують формування суб'єктом доказування достатньої сукупності належних, допустимих і достовірних доказів та досягнення за результатами їх оцінки рівня переконання, необхідного для прийняття відповідного процесуального рішення (с. 439).

Цінним для практики кримінального провадження є вдосконалення кримінального процесуального законодавства шляхом формулювання пропозицій щодо внесення змін до змісту ст. ст. 87, 92, 132, 223, 290 та інших нормативних приписів Кримінального процесуального кодексу України (с. 249, 257, 260–261, 369–370, 438).

¹ Крет Г.Р. Міжнародні стандарти доказування у кримінальному процесі України: теоретико-правові та практичні основи : монографія. Калуш : Петраш К.Т., 2020. 452 с.

Загалом позитивно оцінюючи наукову роботу щодо теоретико-правових основ міжнародних стандартів доказування у кримінальному процесі України, варто вказати на деякі недоліки монографічного дослідження.

По-перше, неповним виглядає визначення міжнародних стандартів доказування (с. 123). Незважаючи на те, що автором на попередніх сторінках монографії доводиться така ознака міжнародних стандартів доказування, як обов'язковість (с. 121–122), остання чомусь прямо не охоплюється вищевказаною дефініцією міжнародних стандартів доказування.

По-друге, перелік випадків застосування стандарту доказування «достатня підстава» здається обмеженим у частині ухвалення слідчим, прокурором процесуальних рішень стосовно проведення гласних слідчих (розшукових) дій (автор зазначає лише рішення про обшук осіб, які перебувають у житлі чи іншому володінні (с. 449–450)). З огляду на

положення ч. 2 ст. 223 Кримінального процесуального кодексу України закономірним вбачається висновок, що наведений стандарт доказування має застосовуватися також під час прийняття слідчим, прокурором рішення про проведення інших слідчих (розшукових) дій, зокрема огляду, допиту, пред'явлення для впізнання, слідчого експерименту тощо.

Однак зазначені зауваження мають формальний характер та не впливають на загальну позитивну оцінку рецензованої монографії.

Таким чином, монографія Крет Галини Романівни «Міжнародні стандарти доказування у кримінальному процесі України: теоретико-правові та практичні основи» є комплексною і ґрунтовною науковою роботою, що збагачує теорію кримінального процесу України стосовно міжнародних стандартів доказування та має важливе значення для підвищення якості й ефективності доказової діяльності у кримінальному провадженні.